

Muzikoterapie u dětí se SPU

- Muzikoterapie je léčebná metoda, která používá hudbu jako terapeutický prostředek
 - Dělení muzikoterapie podle počtu klientů: individuální, párová, skupinová
 - Muzikoterapeutický proces je rozdělen do tří základní fází- preterapie (příprava)- seznámení s dostupnou dokumentací klienta, kazuistika, anamnéza, vyšetření dalších odborníků, důvody zařazení do muzikoterapie, příprava muzikoterapeutické místnosti, pomůcek, rozhovor s rodiči..., terapie (terapeutické setkání)- realizace muzikoterapeutického procesu, postterapie (hodnocení)- zhodnocení každého setkání, hodnotit výsledky práce po určitém časovém období. Důležité je také na základě evaluace doplňovat a měnit muzikoterapeutický plán, který se přizpůsobuje aktuálním výsledkům muzikoterapeutického procesu.
-
- Problematika SPU, jejich diagnostika a terapie je jedním z aktuálních témat současného školství. Hledání nových reedukačních postupů spadá primárně do oblasti speciální pedagogiky. V praxi se jednotlivé SPU neobjevují izolovaně, ale převážně v kombinaci (poruchy chování).
 - Dyslexie- čtení, dysgrafie- psaní, dysortografie- pravopis, dyskalkulie- matematické dovednosti, dyspraxie- motorická obratnost, dyspinxie- kresebný projev, dysmúzie- osvojování hudebních schopností
-
- Jedním z cílů muzikoterapie u klientů se specifickými poruchami učení je naplnění psychosomatických (já), sociálních (okolí) a spirituálních potřeb (ty, on, ono) a komplexní harmonizace osobnosti klienta.
 - Sledované oblasti u klientů se SPU: **motorika, vnímání tělového schématu, percepce, komunikační schopnosti a dovednosti, lateralita a spolupráce mozkových hemisfér, pravolevá, prostorová a časová orientace, tělesné a duševní vlastnosti dítěte a chování dítěte**

- Muzikoterapeutická intervence= zásah do muzikoterapeutického procesu
- Primárním cílem muzikoterapeutické intervence je žádoucí změna ve sledovaných oblastech klientů s SPU= podpora rozvoje: motoriky, vnímání tělového schématu, percepce, komunikačních schopností a dovedností, laterality a spolupráce mozkových hemisfér, pravolevé, prostorové a časové orientace, tělesných a duševních vlastností dítěte a chování dítěte
- Roviny muzikoterapeutické intervence: **koordinace**= uvádí do souladu sledované oblasti, **komunikace**, **konfrontace**= porovnání, srovnání (pocity, dojmy, reflexe...)
- K optimálnímu naplnění cílů se musíme zaměřit na roviny muzikoterapeutické intervence postupně, ovšem koordinace může probíhat dokonce prostřednictvím komunikace
- Cílem muzikoterapeutického působení je proměna klienta prostřednictvím naplnění muzikoterapeutických cílů. Muzikoterapeut pozoruje, zda u klienta dochází k určité změně chování, jednání, způsobu plnění zadaných instrukcí, a zda jsou tyto změny žádoucí vzhledem k naplnění stanovených cílů. (24% chybně v diktátu před, 9% chybně po muzikoterapii)
- Způsoby muzikoterapeutické intervence: intence= tvůrčí záměr, imitace= napodobení, inovace=obměna, změna, intermise= terapeut zůstane bez zjevné reakce za účelem vytvoření prostoru pro další aktivitu klienta
- Muzikoterapeutické okruhy: rytmické cítění, naslouchání, koncentrace, spolupráce mozkových hemisfér, prožitek, uvolnění- relaxace, paměť
- Kurz tříletý, víkendové studium, 480 hodin přímé výuky
- 4 základní muzikoterapeutické techniky: improvizace, interpretace, kompozice, poslech

Hry

Rytmická masáž

Cíl: podpora rozvoje senzomotorické koordinace, pozornosti a vnímání, artikulace, orientace v tělovém schématu, posilování paměti, vědomí kontakt se svým tělem

Věk: od šesti let

Forma: individuální, párová, skupinová

Postup: Klienti se rozdělí do dvojic. Jeden z dvojice je masér, druhý se nechává masírovat. Začíná se vestoje. Terapeut nejprve řekne básničku a ukáže pohyby, které bude masér vykonávat. Pak přerecituje celou básničku znovu a klienti dle slov reagují. Na konci masáže je možné pustit klientům relaxační hudbu na CD, popř. zahrát příjemnou hudbu na hudební nástroj a nechat je v klidu na podložce odpočívat.

Text:

Prohněteme ramena,

Vchází do nás síla.

Poklepeme po šíji,

By pohoda byla.

Stojíme teď proti sobě,

Díváme se do očí.

Pohled hladí, pohled hřeje,

Hlava se nám netočí.

Vezmi dlaně kamaráda,

A ve svých je tiskni,

Od ramen až dolu k prstům,

Prsty v paže tiskni.

Po stehnech se plazí had,

Asi má už velký hlad.

Za ním dolů ježek běží,

Pospíchá, vždyť právě sněží.

Aby nám teď nebyl chlad,

Půjdeme si zaběhat. Před židlí se

proskočíme,

Na záda se položíme.

Výdech, nádech, výdech, nádech,

Napětí se ztrácí v zádech.

Oči zavři, odpočívej,

Do zvuků se zaposlouchej.

Pomůcky: CD přehrávač, relaxační nahrávka (já mám: Enya- May it be, Only time)

Průvodní slovo na závěr reflexe: Teď Vás poprosím, abyste se pomalu vrátili zpět sem k nám na naši planetu zemi, konkrétněji do srdce Evropy, do hlavního města České republiky, do 4. Patra, do učebny číslo 6, do vašeho těla. Budu počítat pomalu od 10

do 1 a až napočítám do 1, pomalu se zvednete a vrátíte zpět na svá místa. 10, 9, 8, 7, 6, 5, 4, 3, 2, 1.

Reflexe: Jak jste se cítili v roli maséra a naopak? Bylo to příjemné? Litujete, teď zpětně, že jste si nevzali roli druhou? Odpočinuli jste si?

Slovní házená

Cíl: podpora rozvoje sluchové percepce, sluchové syntézy, představivosti, spolupráce, paměť, motorika

Věk: od osmi let

Forma: individuální, párová, skupinová

Pomůcky: míček

Postup: Klienti stojí v kruhu a jeden z nich jde doprostřed. Klient uprostřed kruhu má v ruce míček. Vybere si kamaráda, kterému míček hodí. Kamarád zazpívá na libovolném tonu písmeno- například „M“ a hodí míček zpět klientovi uprostřed. Ten míček chytí a hodí ho dalšímu libovolnému klientovi v kruhu. Tento klient se po chycení míčku snaží přidat další písmeno tak, aby mohlo vzniknout slovo- a zazpívá například: „A“. Skupina tedy vytvořila slabiku „ma“. Klient uprostřed má za úkol zastavit cvičení slovem „stop“ ve chvíli, kdy jeho kamarádi sestavili slovo, které je významově smysluplné- v tomto případě například „makovice“. Pokud klient uprostřed řekne „stop“ ve správnou chvíli a vzniklé slovo vysloví, přenechá místo uprostřed libovolnému kamarádovi. Pokud klient nezareaguje na slovo „makovice“, nechá terapeut skupinu pokračovat a vznikne slovo například „makovicemi“.

Reflexe: Báli jste se, že nedáte slovo dohromady jako skupina? Těšili jste se na míček?

Melodické hádanky

Cíl: auditivní, sluchová představivost, kontakt, komunikace, sluchový prostor, koncentrace, paměť

Věk: od šesti let

Forma: individuální, párová, skupinová

Postup: vedoucí brouká, hvízdá nebo prozpěvuje melodii známé písně a hráči hádají její název.

Reflexe: Užili jste si tuto aktivitku? Bylo to pro vás jednoduché?

Použité písně: Hlídač krav, Kočka leze dírou, Slavíci z Madridu, Pec nám spadla, Bláznova ukolébavka, Komáři se ženili, Jožin z Bažin, Na tý louce zelený, O hřebíčku zahradnický, Skákal pes, Bejvávalo, Ovčáci, čtveráci, Bedna od whisky, Kde domov můj, Když mě brali za vojáka, Stánky, To ta helpa, Anděl, Černé oči, Marnivá sestřenice, Koulelo se, koulelo, Prší, prší, Valčíček, Okoř, My tři králové, Pásla ovečky, Červená řeka, Severní vítr, Ach synku, synku, Travička zelená

Zdroje:

Beníčková Marie, Muzikoterapie a specifické poruchy učení
Šimanovský Zdeněk, Hry s hudbou a techniky muzikoterapie

Co chybělo, nebo co dalšího by šlo: úvod do reflexe, více pohyb, opakování, otec Abraham, rytmus v písni, štronzo...